

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

İMALAT SANAYİİNDE KAPASİTE KULLANIM DURUM RAPORU

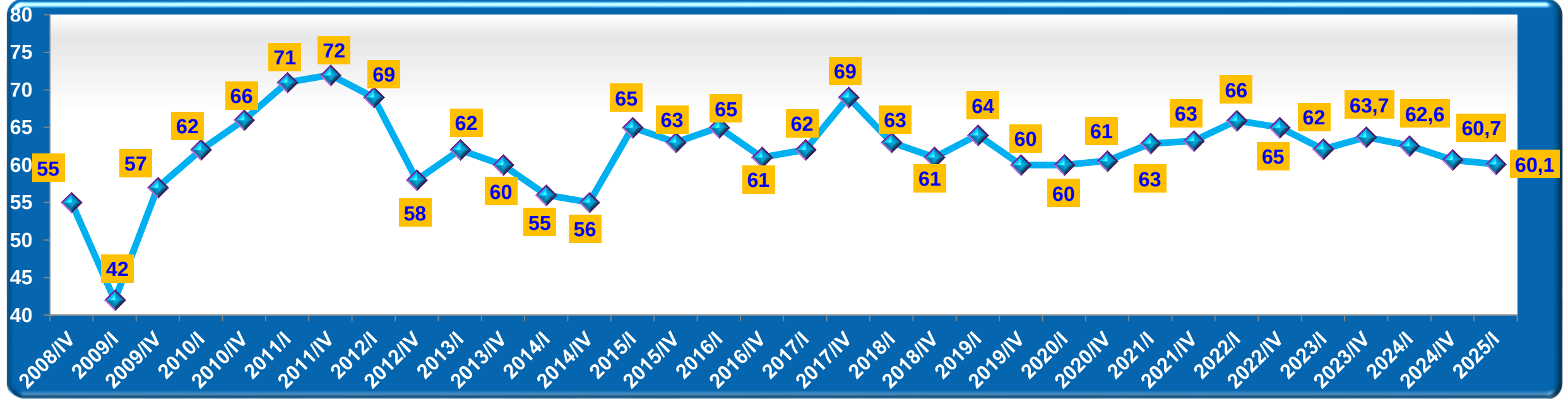
NİSAN 2025

AÇIKLAMA

- Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 1980 yılından bu yana **«İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Durumu»** çalışmasını yürütüyoruz.
- Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık **Kapasite Kullanım Oranı** çalışmamızın da ana sorusunu oluşturmaktadır.
- Geçmişte kitap olarak basılan çalışmayı, 2018 yılından itibaren de kapsamlı bir rapor olarak kamuoyuna sunmak istedik.
- Çalışma; mevcut çeyrekte **gerçekleşen durum** ve sonraki çeyrekte **beklentilere** ilişkin önemli fikirler vermektedir
- **91** üyemiz, **2025 yılı I. çeyrek** için hazırlanan anket çalışmasına katılmıştır.
- Çalışma, **3 ayda bir** kısa bir anket ile üyelere sorulan sorulardan derlenmektedir.

EBSO KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Kapasite Kullanım Oranı, kullanılan üretim kapasitesinin yüzdesidir.

Kapasite Kullanımı, ekonomideki genel büyüme ve talebi yansıtmaktadır.

Değişimler; firmaların maliyet, karlılık ve nakit akışlarında değişimlere yol açtığı için yakından takip edilir.

EBSO üyelerine 3 ayda bir sorulan kapasite kullanım oranı bir önceki çeyreğe göre artarak; **2025 yılı I. çeyrekte %60,1** olarak gerçekleşmiştir. **2025 yılının birinci çeyreği** için ankete cevap veren firmaların **%20**'si tam kapasite ile **%80**'i atıl kapasite ile çalıştığını belirtmiştir.

EBSO SEKTÖREL KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

YATIRIM %61,5

ARA %55,6

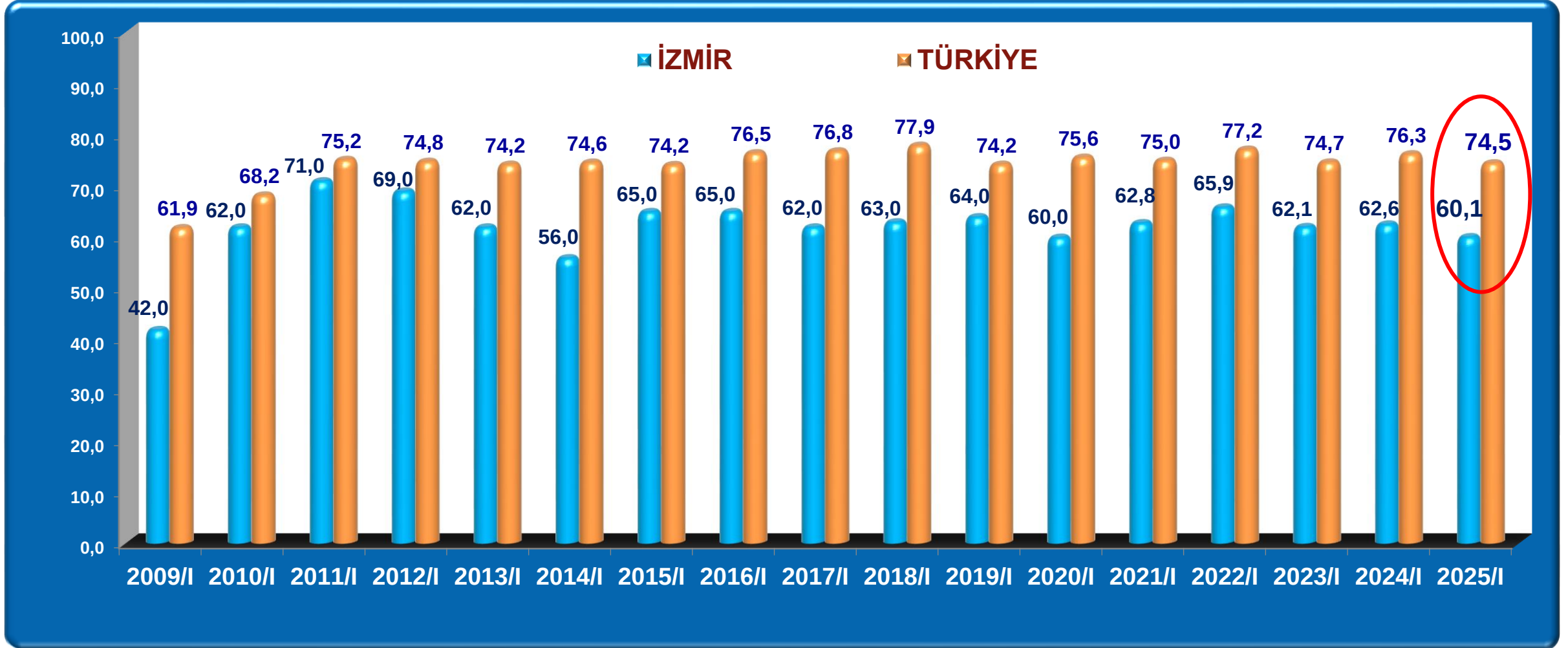
TÜKETİM %65,7

- MADEN, TOPRAK, MERMER ve CAM SANAYİ %67,0
- ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİ %65,8
- TAŞIT VE OTOMOTİV YAN SANAYİ %59,3
- MAKİNA SANAYİ %57,3

- KAĞIT VE BASIM SANAYİ %67,3
- AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ %60,0
- DEMİR-ÇELİK, METAL VE DÖKÜM SANAYİ %59,2
- KİMYA VE PLASTİK ÜRÜNLER SANAYİ %54,0
- ÇEŞİTLİ İMALAT SANAYİ %52,9
- İNŞAAT SANAYİ %48,6

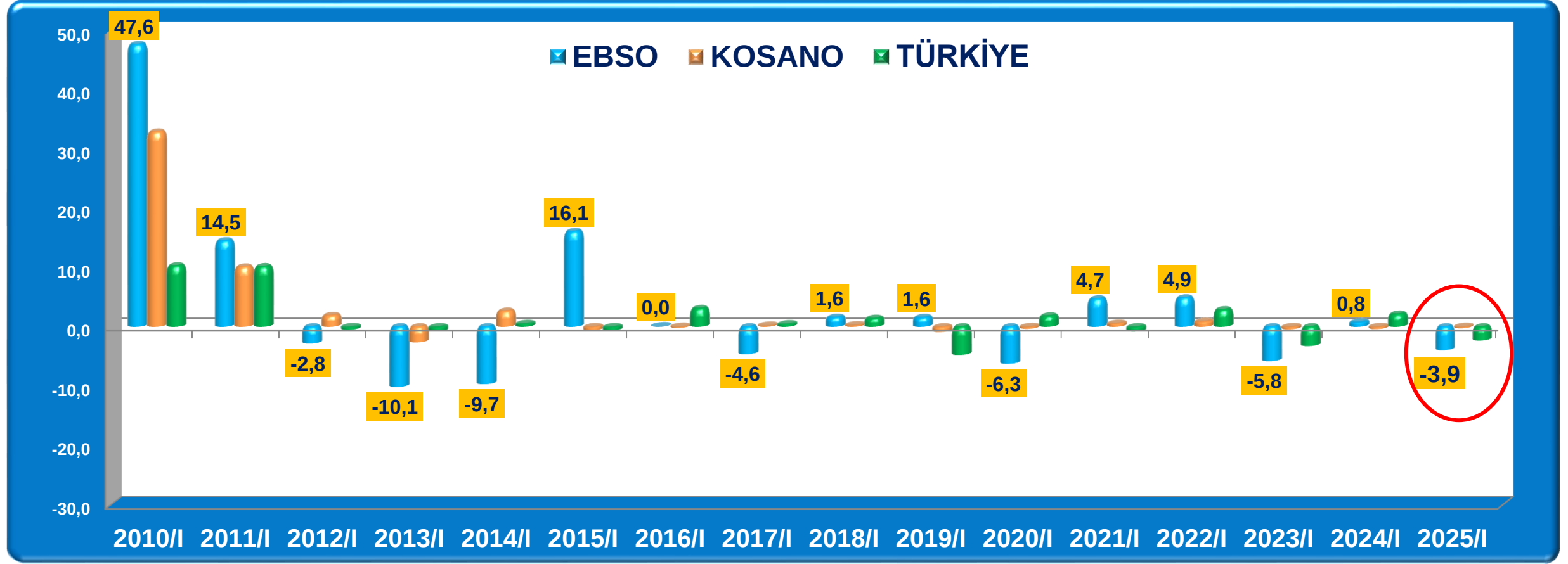
- TEKSTİL VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ %71,2
- GIDA SANAYİ %63,7

YILLAR İTİBARI İLE I. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

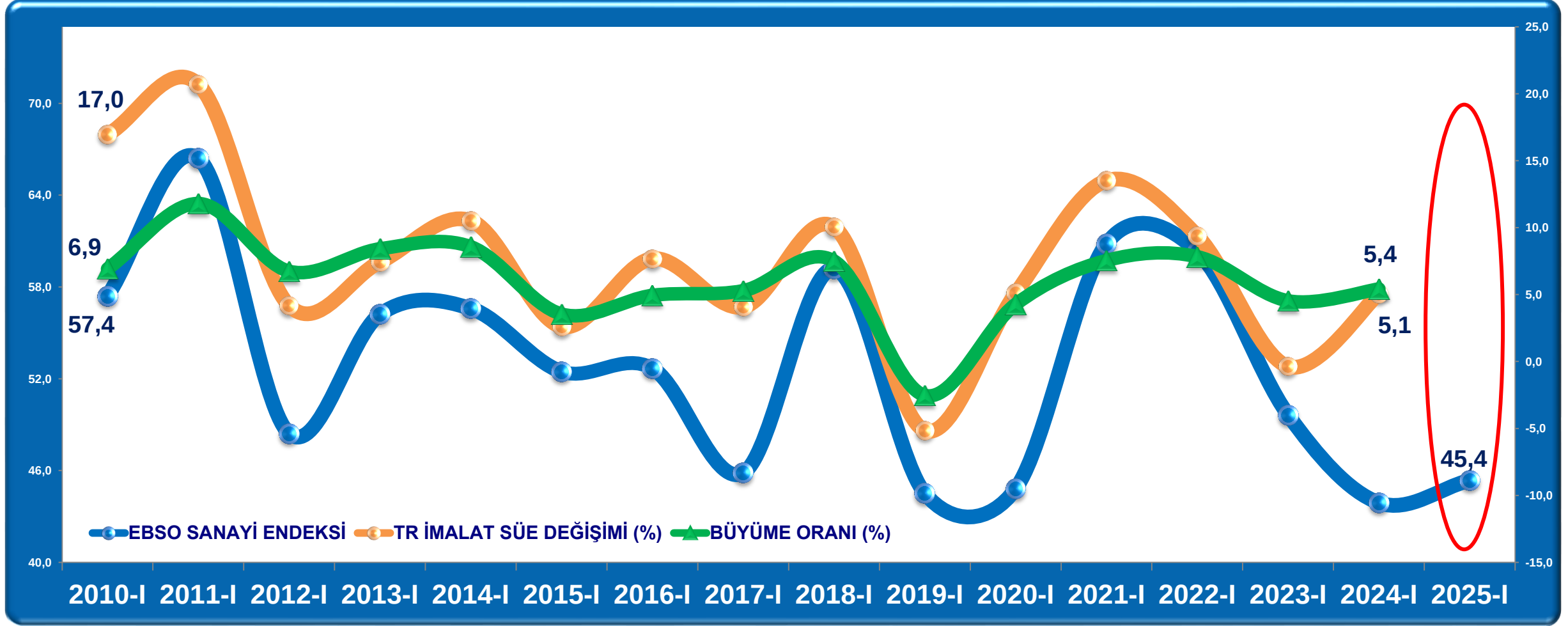
Son 10 yılın kapasite kullanım oranı ortalaması; EBSO üyelerinde %63, Türkiye genelinde %76'dır.

YILLAR İTİBARI İLE I. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

2025 yılı I. çeyrek kapasite kullanım oranı, 2024 yılı I. çeyrek ile kıyaslandığında **3,9** puanlık bir azalış yaşandığı görülmektedir.

EBSO SANAYİ ENDEKSİ&İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ&BÜYÜME ORANI İLİŞKİSİ

Birinci çeyrekler itibariyle, **EBSO Sanayi Endeksi** ile Türkiye geneli **İmalat Sanayi Üretim Endeksi** ve **Büyüme Oranları** paralel bir ivme sergilemektedir.

KARŞILAŞTIRMALI KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

2025

YILI

I.

ÇEYREK

%74,5

TÜRKİYE

%70,2

KOSANO

%60,1

EBSO

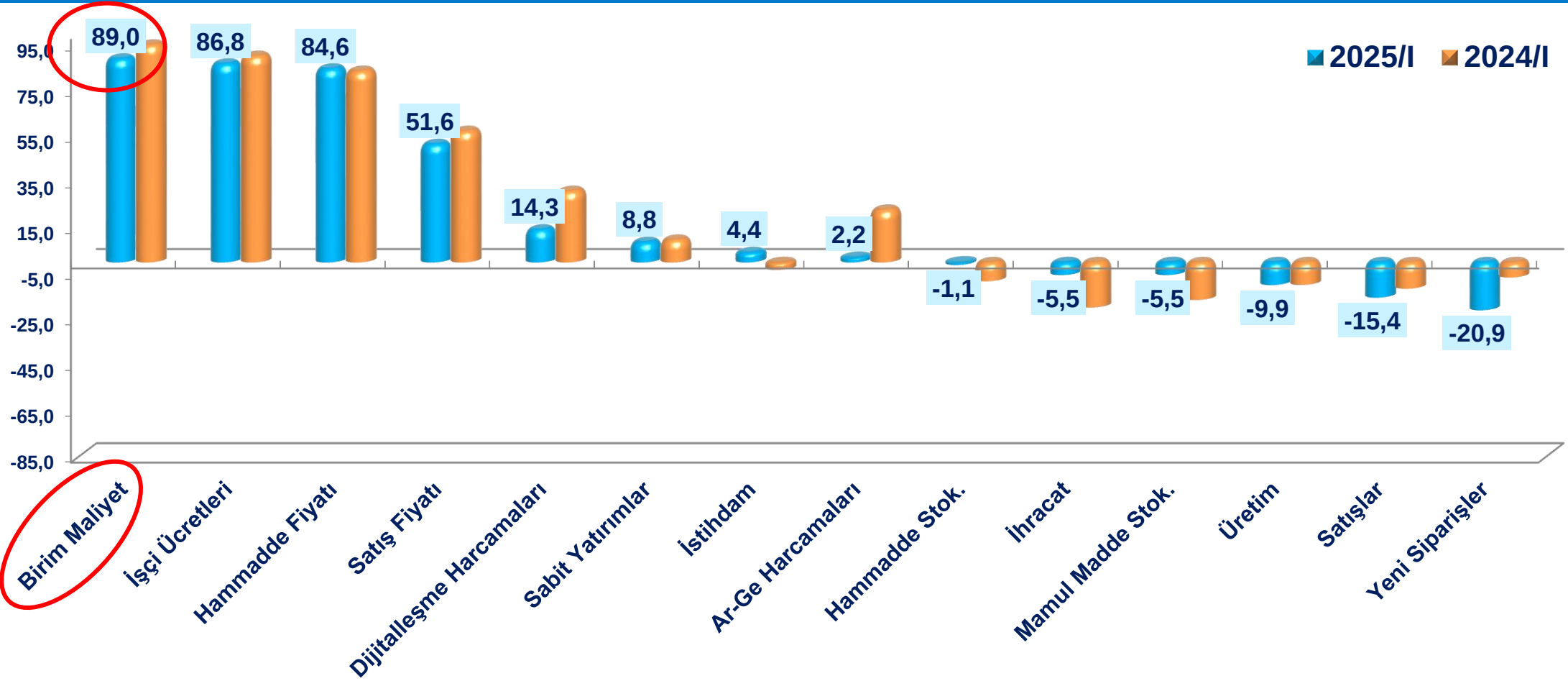
EBSO üyelerinin kapasite kullanım oranının daha düşük görünmesi, teknik olarak işletmelerin geleceği düşünerek gereğinden büyük kurulması ile ilişkilendirilebilir. **Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre; Türkiye genelinde 1,8 puan, EBSO'nun çalışmasında 2,5 puan ve Kocaeli'deki çalışmada 0,2 puan azalış gözlenmiştir.**

2025 YILI I. ÇEYREK AÇIKLANAN VERİLER

EKONOMİK GÖSTERGELER - TÜRKİYE	2024/IV	2025/I	DEĞİŞİM (%)
Tüketici Güven Endeksi	80,5	83,0	4,8
Ekonomik Güven Endeksi	98,1	99,9	4,1
Dolar	34,5	36,2	3,1
PMI	47,7	47,9	2,8
Reel Kesim Güven Endeksi	100,1	102,5	0,9
Euro	36,8	38,0	0,3
Kapasite Kullanım Oranı (%)	75,6	74,5	0,3
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çekler (Adet)	13.425	6.231	-30,4
Yİ ÜFE (%)	30,1	25,3	-18,1
TÜFE (%)	46,7	39,8	-14,2
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler (Adet)	75.945	59.323	-10,9

2025 yılı I. çeyrek verileri, bir önceki çeyrek ile kıyaslandığında; karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen çekler (adet), yi-üfe, tüfe ve karşılıksız işlemi yapılan çeklerde (adet) azalış gözlenmiştir.

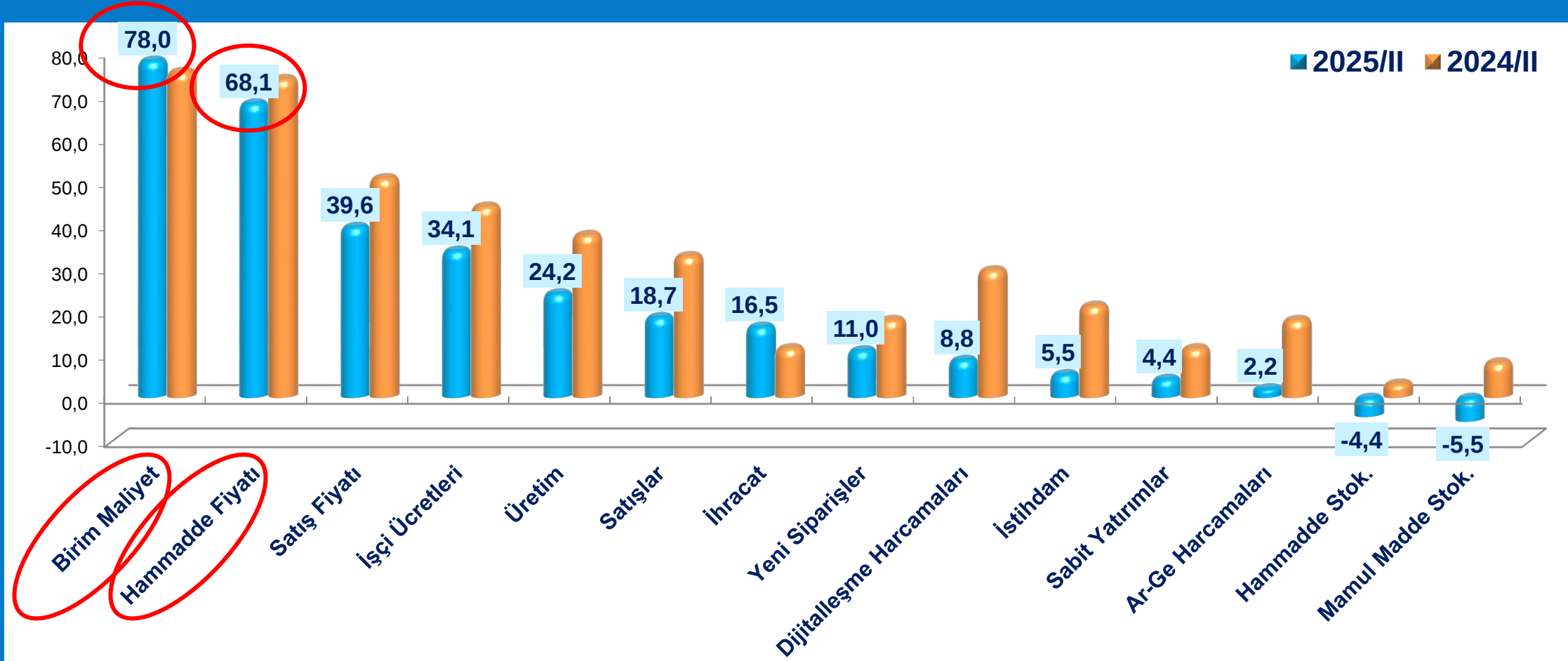
2025 YILI I. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

Net gerçekleşme; ilgili başlıklarda gerçekleşen artış ve azalışın farkından elde edilir.

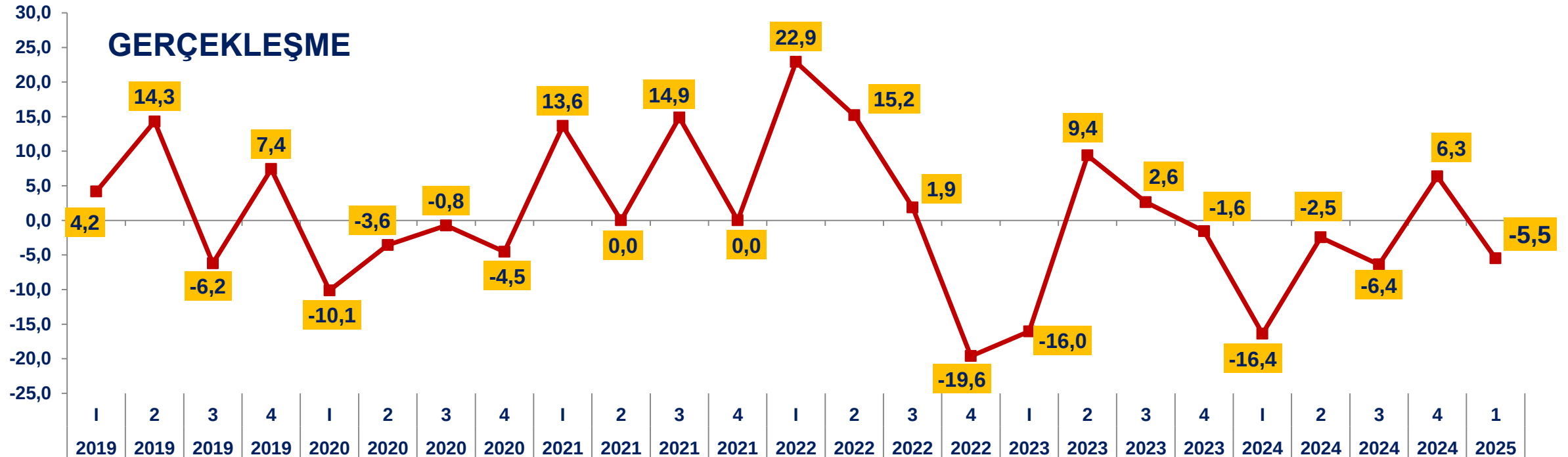
Üyelerin **%89,0**'ı **2025 yılı birinci çeyreğinde** ilk sırada **birim maliyetlerin** arttığını ifade etmiştir. Onu, işçi ücretleri ve hammadde fiyatları izlemiştir.

2025 YILI II. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

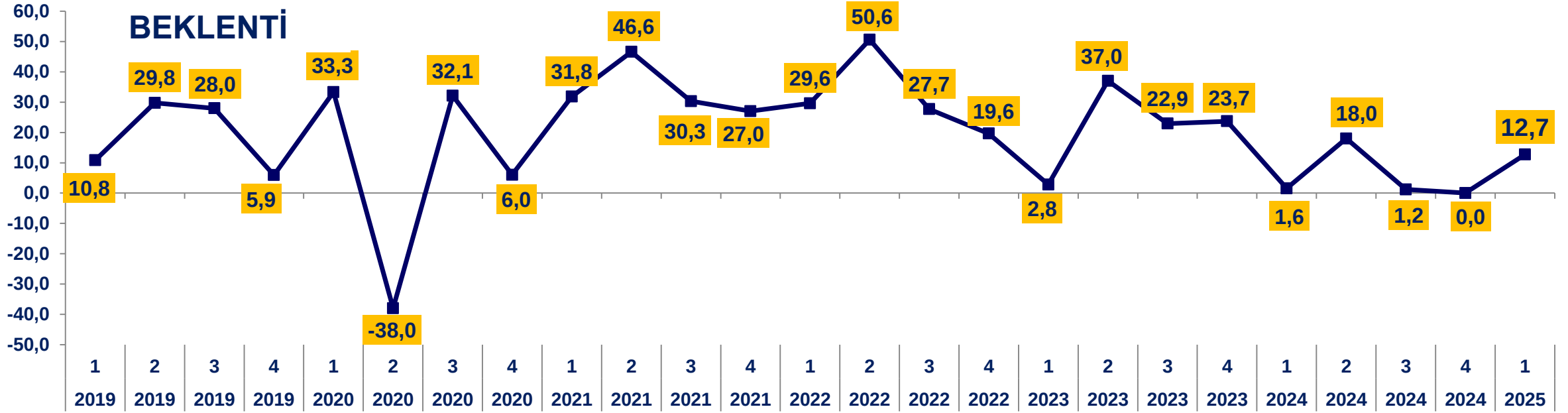
Üyelerin **%78,0**'i **2025 yılının ikinci çeyreğinde birim maliyetin** ilk sırada artacağını, hammadde fiyatlarının ve satış fiyatlarının bunu izleyeceğini belirtmiştir.

ÇEYREKLER İTİBARIYLA MAMUL MADDE STOK BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

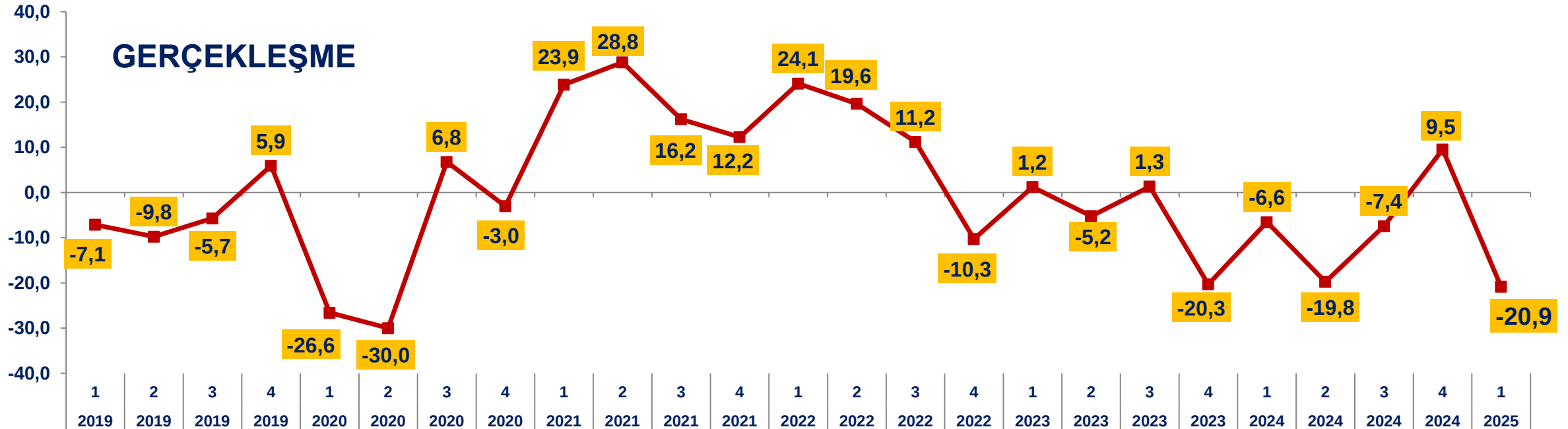

ÇEYREKLER İTİBARIYLA YENİ SİPARİŞLERDE BEKLENTİ&GERÇEKLEŞME

BEKLENTİ

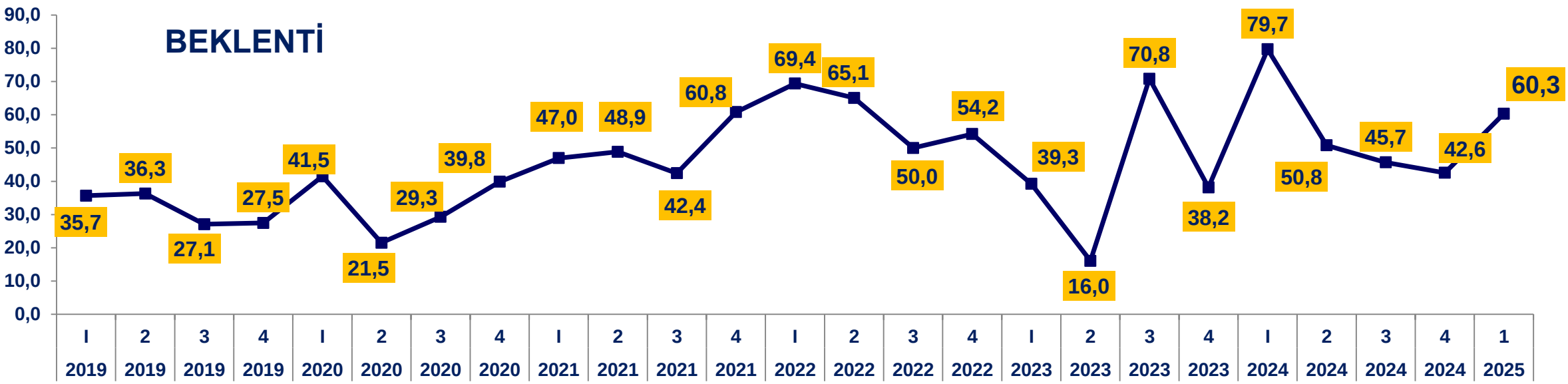

GERÇEKLEŞME

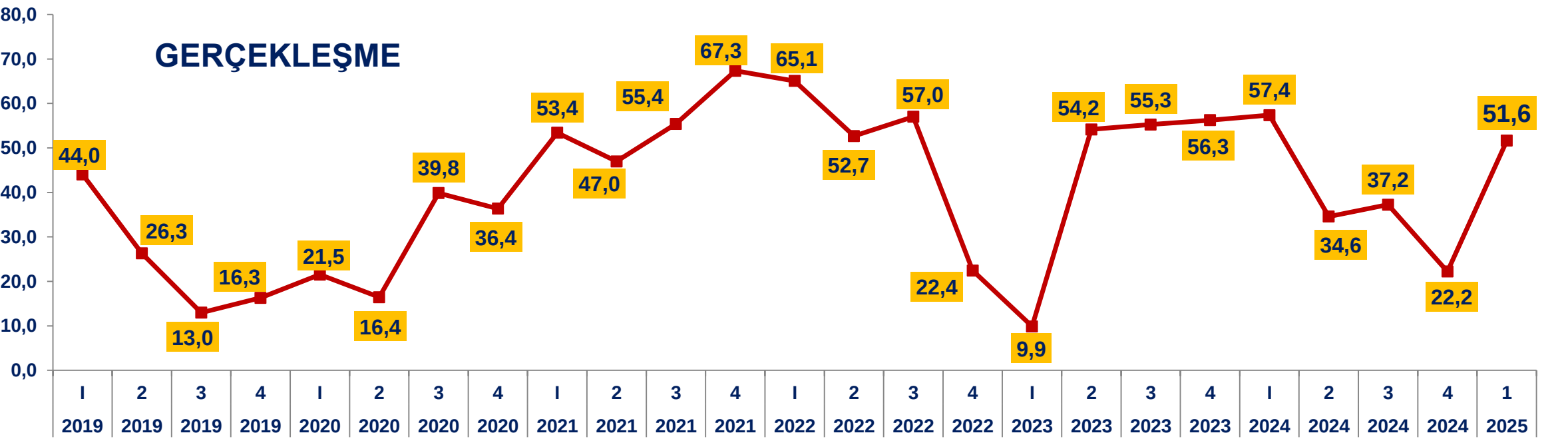

ÇEYREKLER İTİBARIYLA SATIŞ FİYATLARI BEKLENTİ&GERÇEKLEŞME

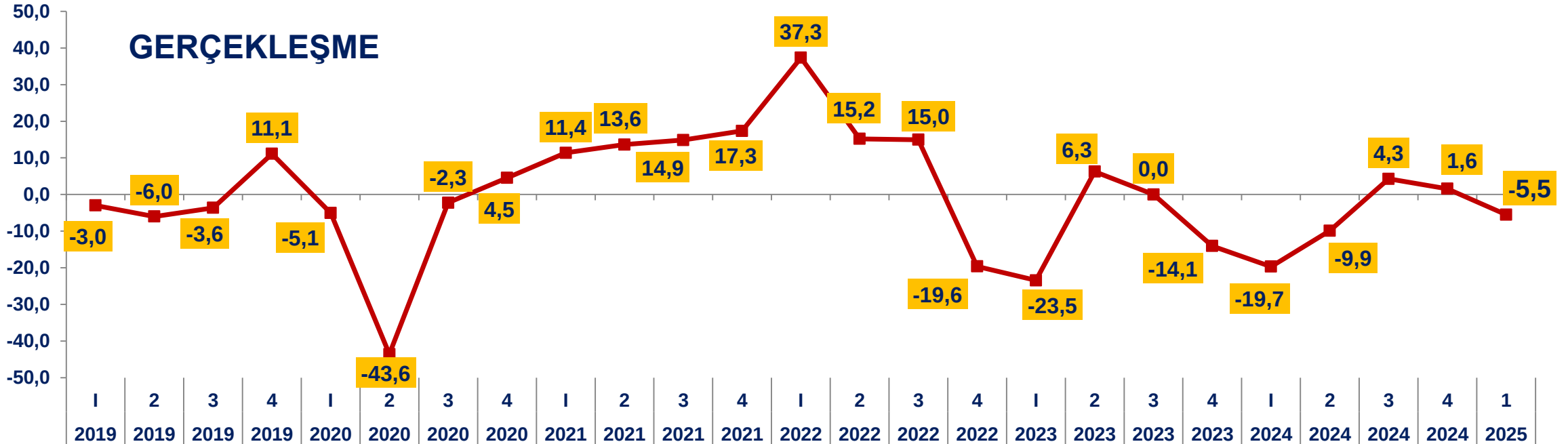
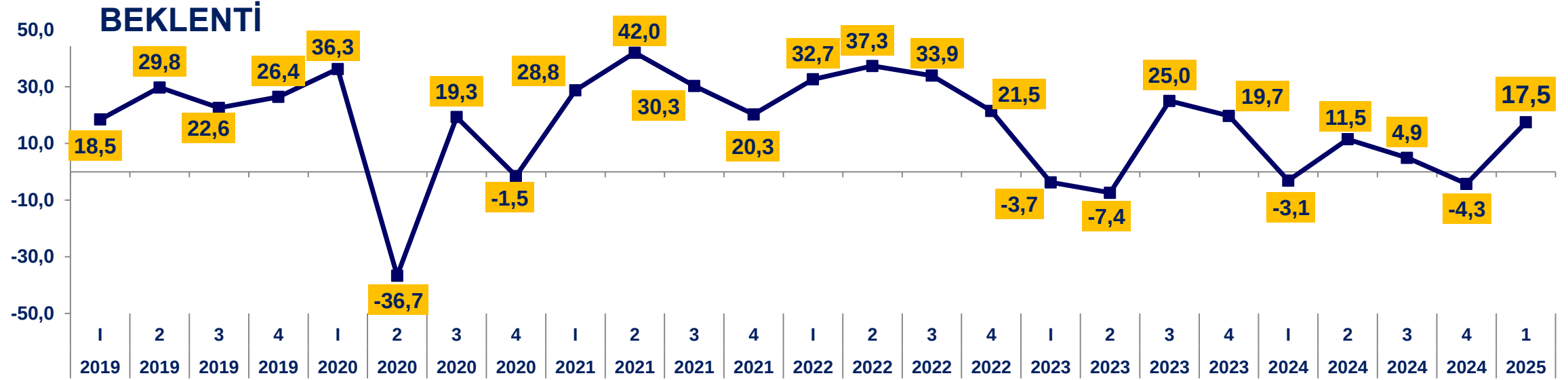
BEKLENTİ

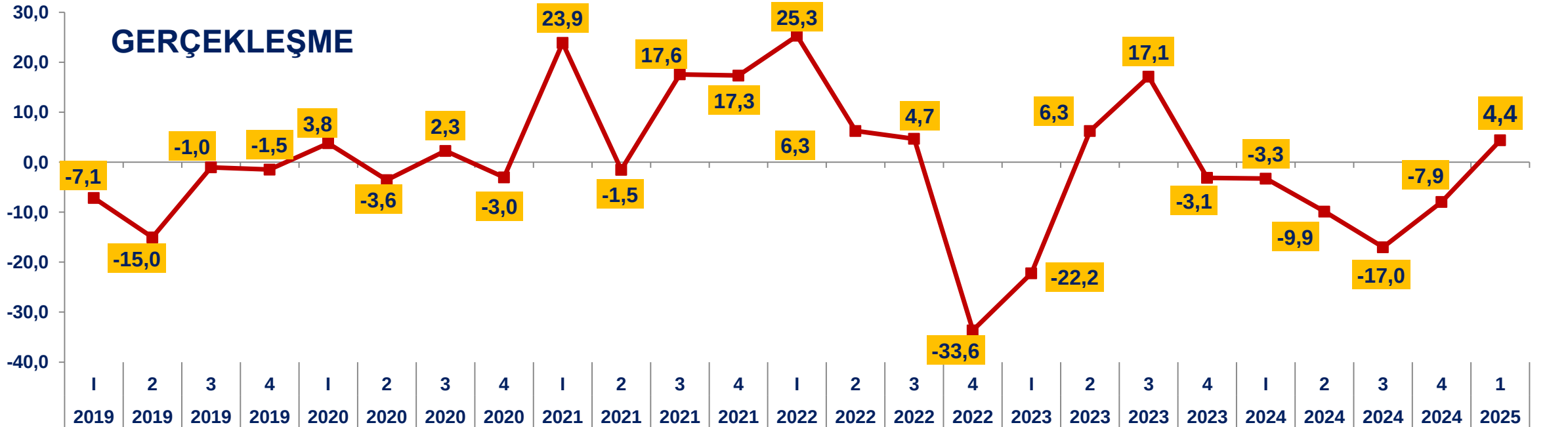
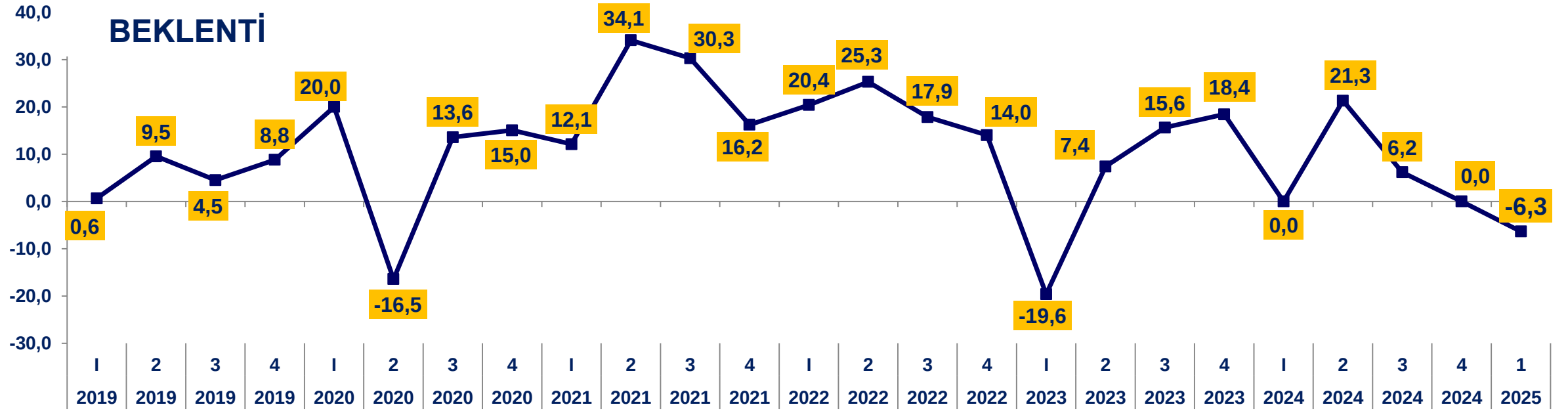
GERÇEKLEŞME

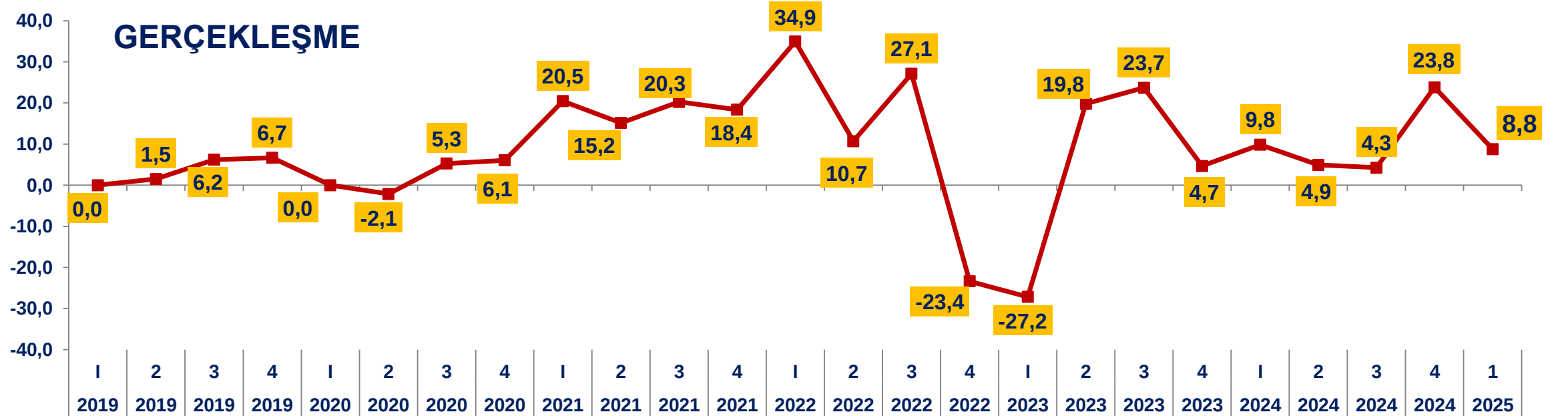
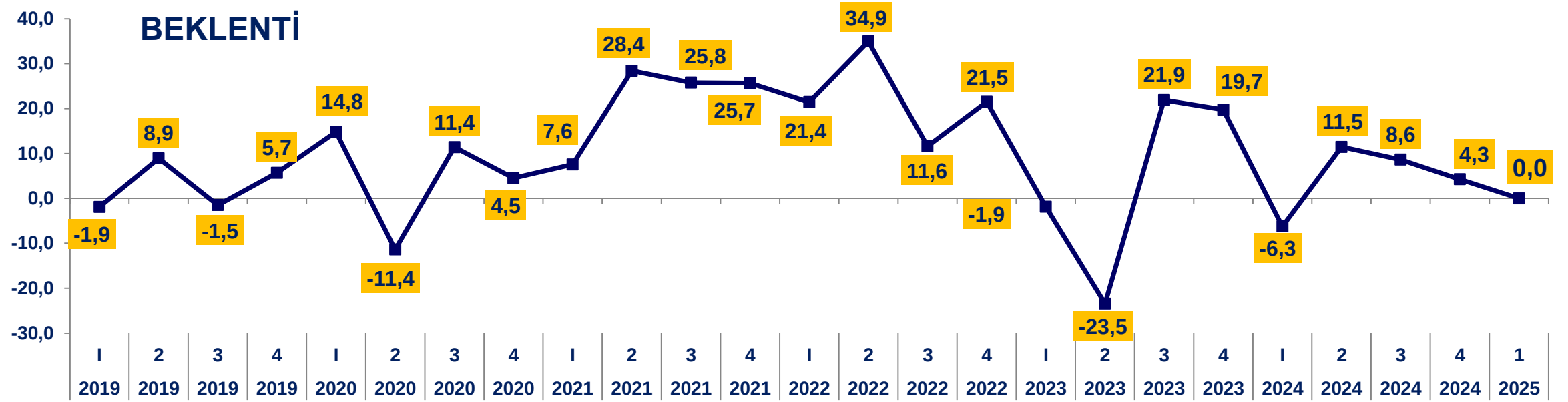
ÇEYREKLER İTİBARIYLA İHRACAT BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

ÇEYREKLER İTİBARIYLA İSTİHDAM BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

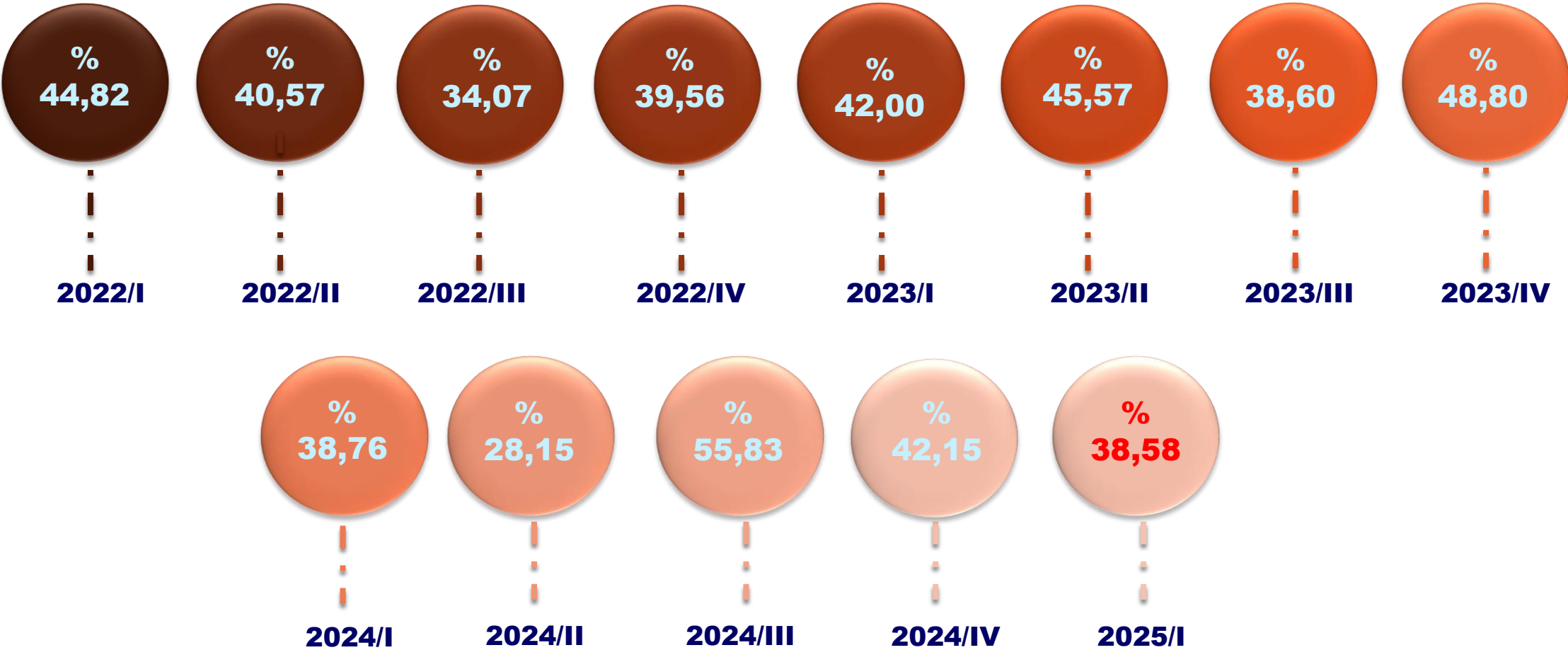

ÇEYREKLER İTİBARIYLA SABİT YATIRIMLAR BEKLENTİ&GERÇEKLEŞME

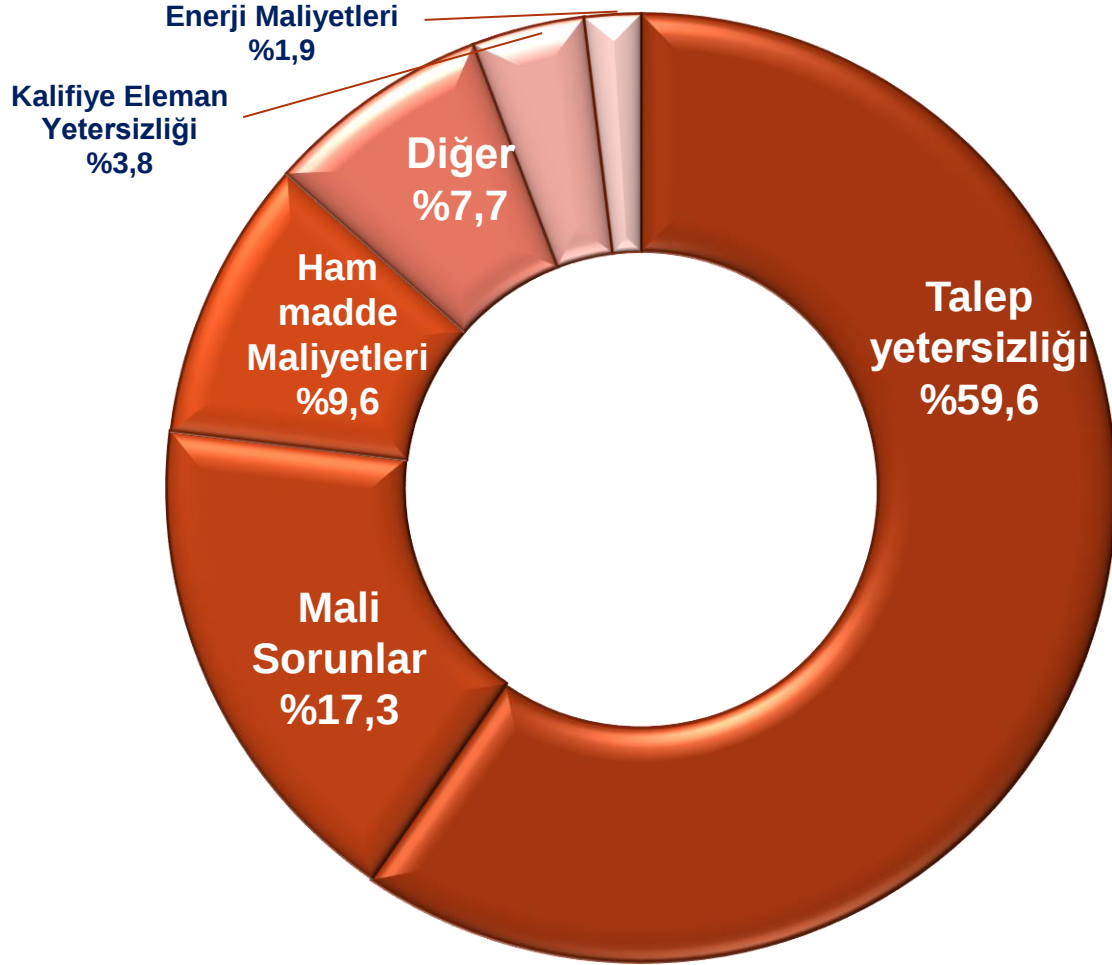
FASON ÜRETİM PAYI (%)

2025 yılı birinci çeyrekte fason üretim oranı **%38,58** olarak gerçekleşmiştir.

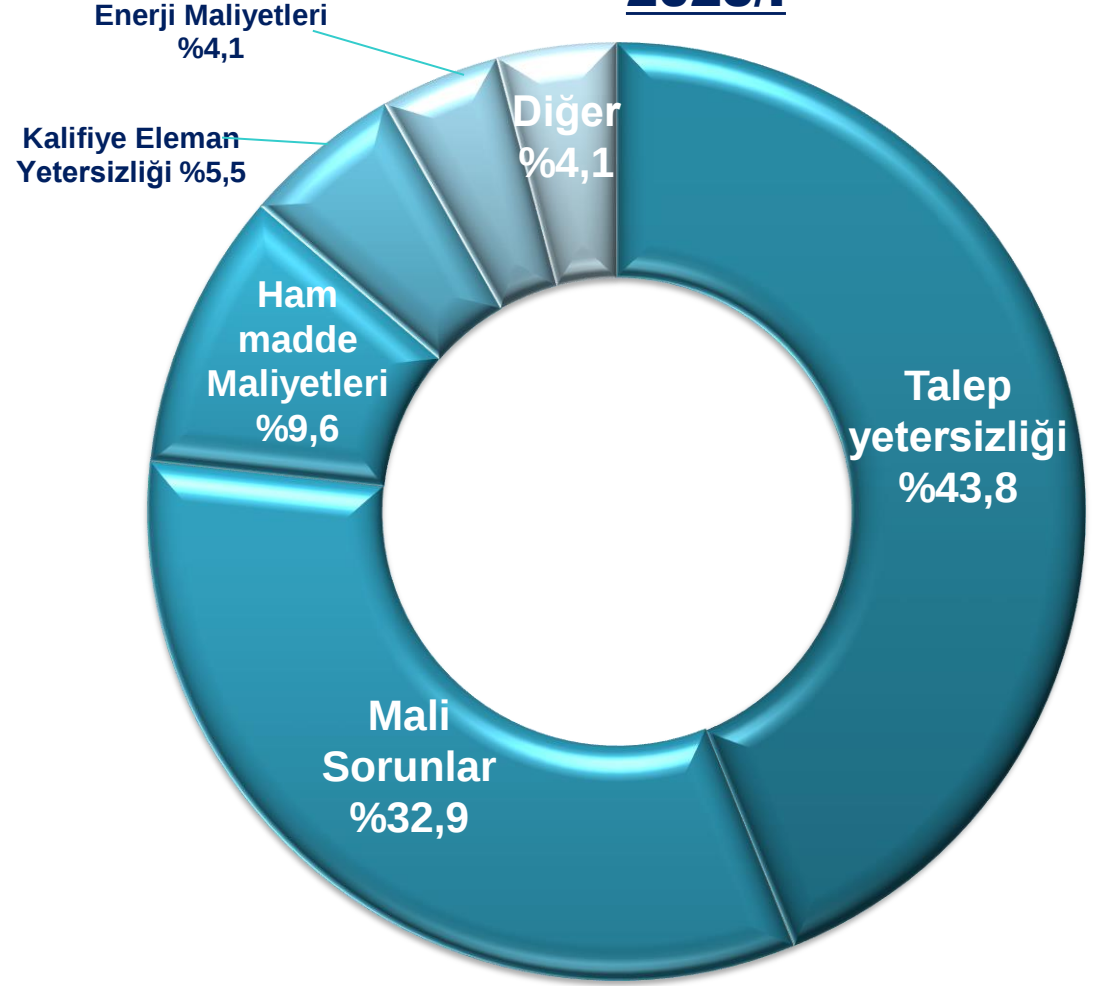

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

2024/IV

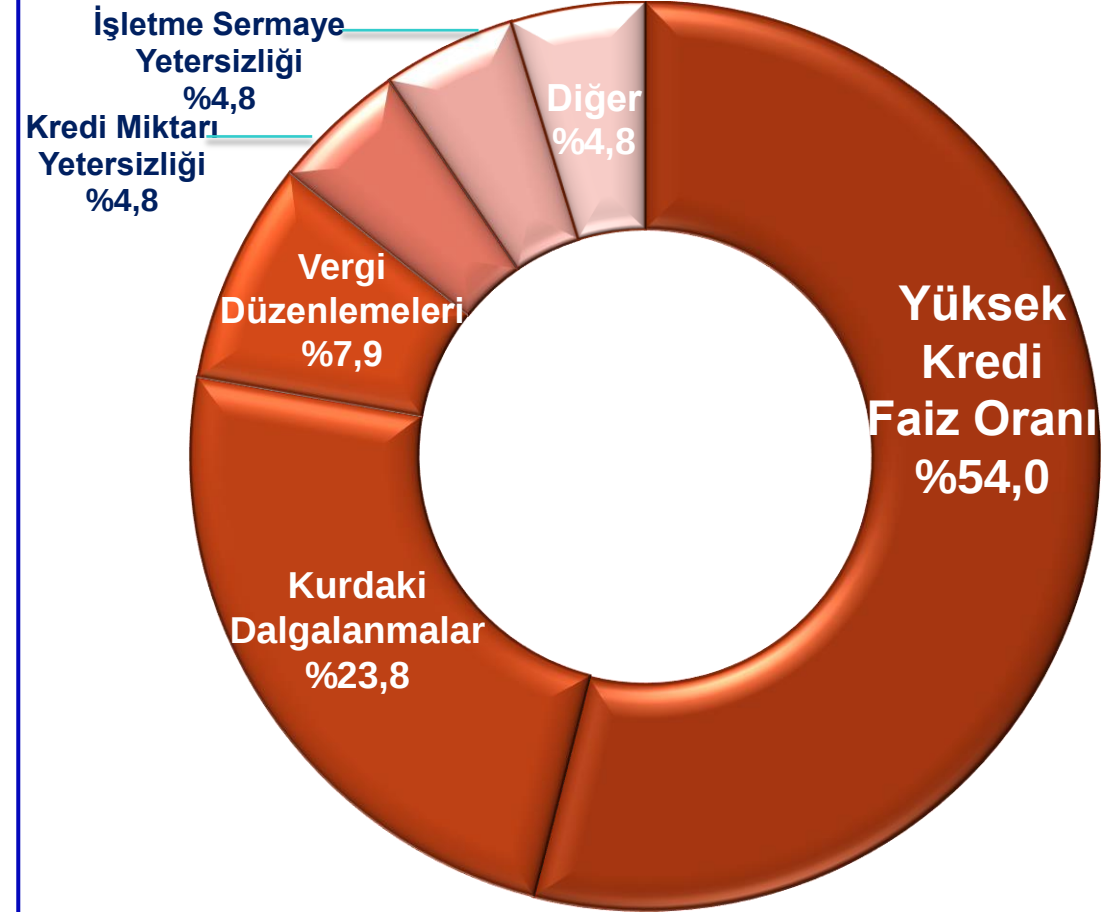
2025/I

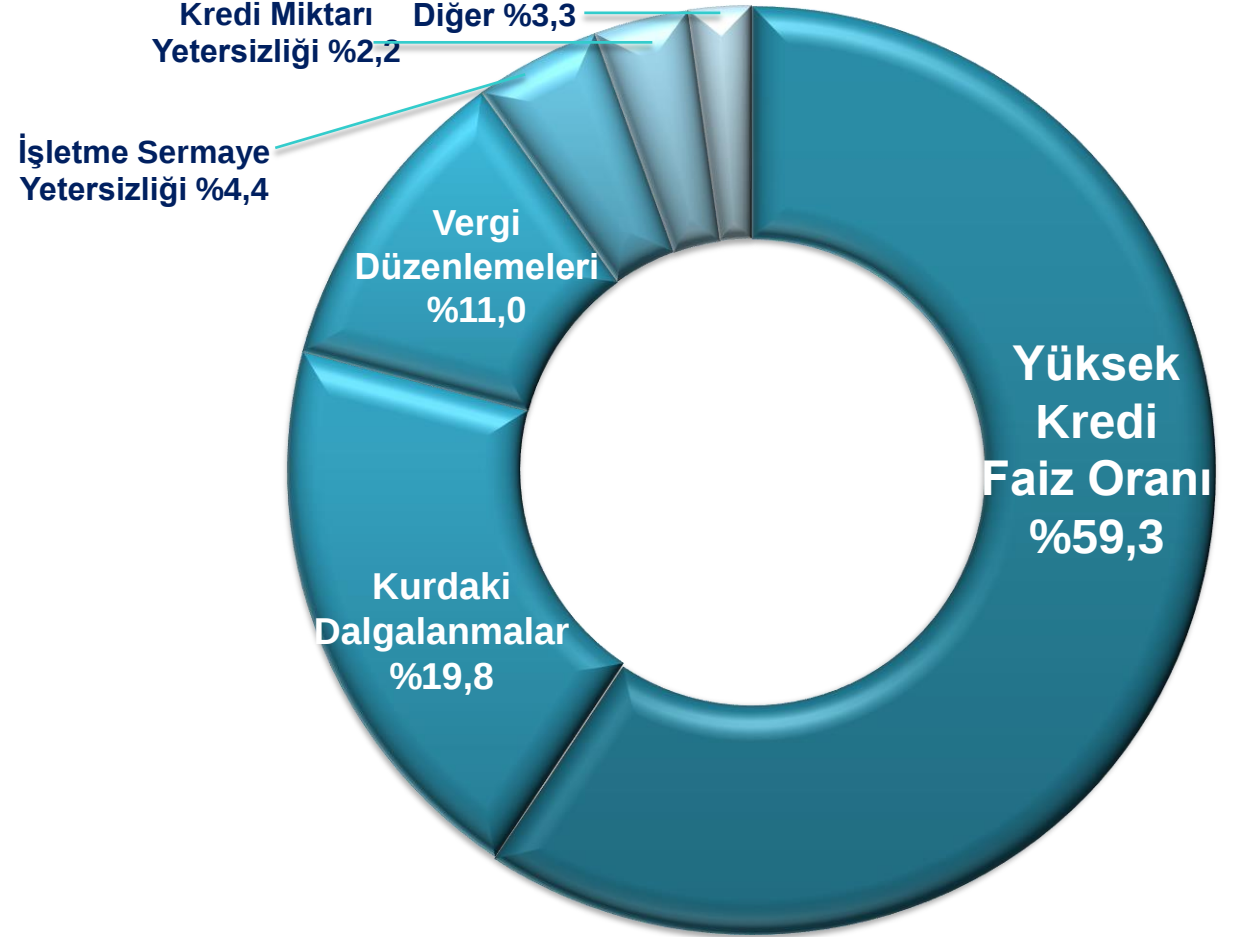
2025 yılının birinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%43,8'i talep yetersizliğini** atıl kapasite ile çalışmada öncelikli olarak göstermektedir. İkinci sırada **%32,9** ile **mali sorunlar** ve üçüncü sırada **%9,6** ile **hammadde maliyetleri** yer almıştır.

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

2024/IV

2025/I

2025 yılı I. çeyrekte mali sorunların nedenleri;

%59,3 ile ilk sırada **Yüksek Kredi Faiz Oranı**, ikinci sırada **%19,8** ile **Kurdaki Dalgalanmalar**, üçüncü sırada **%11,0** ile **Vergi Düzenlemeleri** gelmektedir.

TALEP YETERSİZLİĞİ SEBEPLERİ

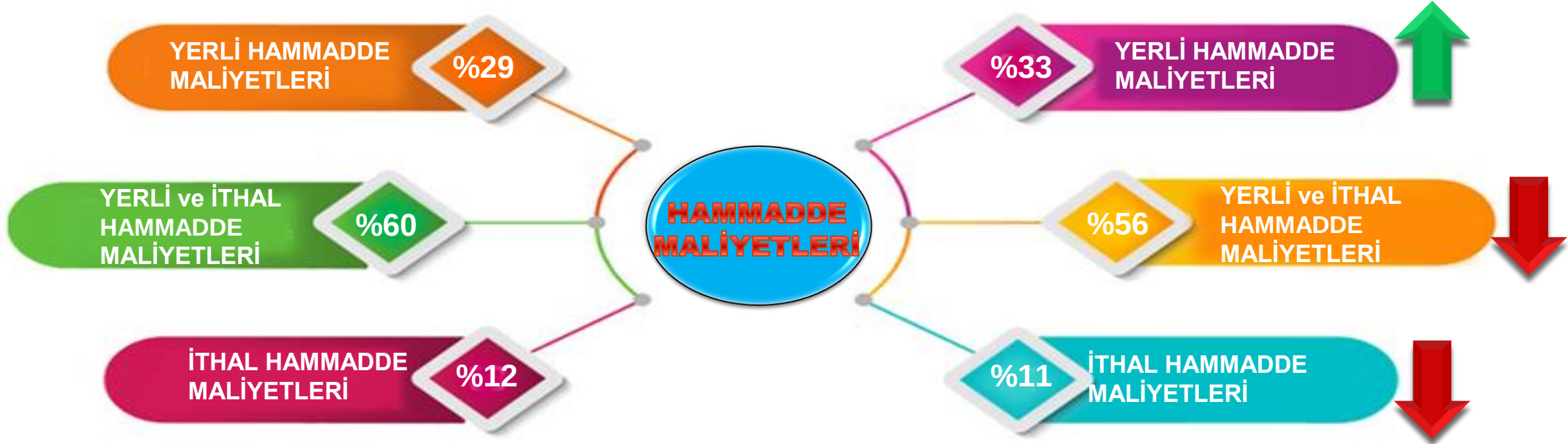

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden ilk sırada gösterilen talep yetersizliğinde **2025 yılı birinci çeyrekte** firmaların **%58**'i **iç ve dış talep yetersizliğinin birlikte yaşandığını** belirtmiştir.

HAMMADDE MALİYETLERİ

2024/IV

2025/I

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden 3. sırada gösterilen hammadde maliyetlerinde **2025 yılı birinci çeyrekte** firmaların, **%56'sı hem yerli hem de ithal hammadde temininde** sorun yaşadığını belirtmiştir.

EK TABLO 1

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

(%)	Mali Sorunlar	Talep Yetersizliği	Hammadde Maliyetleri	Enerji Maliyetleri	Kalifiye Eleman Yetersizliği	Diğer
2022/I	18,6	35,6	18,6	6,8	6,8	13,6
2022/II	21,8	21,8	26,4	6,9	5,7	16,1
2022/III	16,7	37,5	23,6	9,7	6,9	5,6
2022/IV	10,6	25,8	25,8	12,1	10,6	15,2
2022/YILLIK	16,9	30,2	23,6	8,9	7,5	12,6
2023/I	12,7	44,4	19,0	9,5	9,5	4,8
2023/II	25,0	29,2	26,4	4,2	2,8	12,5
2023/III	14,5	35,5	12,9	8,1	9,7	19,4
2023/IV	7,5	54,7	18,9	1,9	9,4	7,5
2023/YILLIK	14,9	41,0	19,3	5,9	7,9	11,1
2024/I	21,2	40,4	21,2	1,9	13,5	1,9
2024/II	21,9	39,1	14,1	1,6	6,3	17,2
2024/III	23,7	38,2	7,9	3,9	7,9	18,4
2024/IV	17,3	59,6	9,6	1,9	3,8	7,7
2024/YILLIK	21,0	44,3	13,2	2,3	7,9	11,3
2025/I	32,9	43,8	9,6	4,1	5,5	4,1

EK TABLO 2

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

(%)	Yüksek Kredi Faiz Oranları	Kredi Miktarı Yetersizliği	İşletme Sermaye Yetersizliği	Vergi Düzenlemeleri	Kurdaki Dalgalanmalar	Diğer
2022/I	30,1	3,6	3,6	2,4	48,2	12,0
2022/II	25,0	8,0	6,3	3,6	51,8	5,4
2022/III	22,4	15,0	11,2	2,8	41,1	7,5
2022/IV	25,8	11,2	11,2	5,6	30,3	15,7
2022/YILLIK	25,8	9,5	8,1	3,6	42,9	10,2
2023/I	28,4	16,0	11,1	7,4	27,2	9,9
2023/II	28,1	14,6	9,4	6,3	27,1	14,6
2023/III	46,1	9,2	6,6	1,3	27,6	9,2
2023/IV	39,5	1,3	2,6	9,2	25,0	6,6
2023/YILLIK	35,5	10,3	7,4	6,1	26,7	10,1
2024/I	63,9	4,9	9,8	3,3	14,8	3,3
2024/II	59,3	4,9	7,4	3,7	11,1	13,6
2024/III	50,0	3,2	7,4	4,3	25,5	9,6
2024/IV	54,0	4,8	4,8	7,9	23,8	4,8
2024/YILLIK	56,8	4,5	7,4	4,8	18,8	7,8
2025/I	59,3	2,2	4,4	11,0	19,8	3,3

EK TABLO 3

FASON ÜRETİM

DÖNEM	FASON ÜRETİMİN TOPLAM ÜRETİM İÇİNDEKİ PAYI (%)
2021/I	66,72
2021/II	56,56
2021/III	48,45
2021/IV	36,76
2022/I	44,82
2022/II	40,57
2022/III	34,07
2022/IV	39,56
2023/I	42,00
2023/II	45,57
2023/III	38,60
2023/IV	48,80
2024/I	38,76
2024/II	28,15
2024/III	55,83
2024/IV	42,15
2025/I	38,58